

ดีป्ली (dee plee)

เทคนิคการปลูกและดูแลรักษาดีป्ली

๑. การเตรียมการก่อนปลูก

๑.๑ การเตรียมดิน

- เลือกพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความร่วนซุย ระบายน้ำดี

๑.๒ การเตรียมพันธุ์ ดีป्लीนิยมขยายพันธุ์โดยใช้เถาปักชำ โดยจะใช้ยอดหรือไหลมาชำก็ได้ แต่นิยมใช้ยอดมากกว่าเพราะให้ผลผลิตได้เลย ถ้าใช้ไหลปลูกใช้เวลาหลายปีกว่าจะออกดอก ปักชำส่วนยอดให้รากเดินดีก่อนยอดที่จะนำมาชำ ให้ใช้ยอดกระดองหรือยอดที่แยกออกด้านข้าง ตัดต่ำกว่าปลายยอดลงมา ๕ ข้อแล้วเอาดินเหนียวหุ้ม ๒ ข้อล่าง เพื่อเพิ่มความชื้นให้แตกรากเร็วขึ้นไม่เช่นนั้นจะเหี่ยวเฉา จากนั้นจึงนำยอดไปชำลงในถุงจนกระทั่งแตกรากแล้วจึงนำไปปลูก

๒. การปลูก

๒.๑ วิธีปลูก

- ใช้ยอดแก่ปลูก ๓-๔ ยอดต่อค้าง เกษตรกรอาจไม่เพาะชำกล้า แต่ใช้วิธีปลูกทันที โดยตัดยอดดีป्लीประมาณ ๕ ข้อแล้วนำไปปลูกติดกับเสาค้างเลย ๓-๕ ค้างต่อเสา ฝังลงดินประมาณ ๓ ข้อ นำยอดทั้งหมดผูกติดกับเสาค้างเพื่อให้รากยึดเกาะที่เกิดขึ้นใหม่เกาะติดกับเสาค้าง พรางแสงด้วยทางมะพร้าวประมาณ ๒ สัปดาห์

- ค้างที่ใช้ปลูกดีป्लीเป็นค้างไม้หรือค้างปูน เสาค้างไม้ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๐-๑๕ เซนติเมตร เป็นไม้เนื้อแข็ง มีอายุการใช้งาน ๑๐-๒๐ ต้นดีป्लीสามารถยึดเกาะได้เป็นอย่างดี แต่ปัจจุบันเสาค้างไม้หายากและมีราคาสูง จึงใช้เสาคอนกรีตสี่เหลี่ยมขนาด ๑๕X๑๕ เซนติเมตร สูง ๒.๕ เมตร รากของดีป्लीที่ใช้ยึดเกาะกับเสาค้างคอนกรีตไม่สามารถยึดเกาะได้ดีเท่าค้างไม้เพราะเมื่ออุณหภูมิสูงจะเก็บความร้อน

๒.๒ การเตรียมดิน

๒.๓ ระยะปลูก ระหว่างต้น ๑.๕-๒ เมตร ระหว่างแถว ๒ เมตร

๒.๔ จำนวนต้นต่อไร่ ๔๐๐-๖๐๐ ต้นต่อไร่

๓. การดูแลรักษา

๓.๑ การใส่ปุ๋ย ปุ๋ยเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากดีป्लीเป็นพืชหลายปีและให้ผลผลิตตลอดปี ดังนั้นถ้ามีการให้ปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอดีป्लीจะให้ผลผลิตสูงตามไปด้วย ปุ๋ยที่ควรใช้มีทั้งปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก ๑ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี และปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ หยอดที่โคนต้น ๑ กำมือต่อต้น

๓.๒ การให้น้ำ ให้น้ำสม่ำเสมอ ใช้ระบบการให้น้ำตามร่อง ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ การให้น้ำไม่ควรให้ฉะจนเกินไปเพราะจะทำให้เกิดโรคโคนเน่าได้ง่าย

๔. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔.๑ วัชพืช กำจัดวัชพืช ๒ ครั้งต่อเดือนในช่วงฝนโดยวิธีถางตามแนวร่อง

๔.๒ แมลงสำคัญ ได้แก่ เพลี้ยแป้ง ซึ่งจะเกาะช่อดอกดูดกินน้ำเลี้ยง

๕. การปฏิบัติก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว

๕.๑ ดีป्लीสามารถให้ผลผลิตและเก็บเกี่ยวได้เมื่อมีอายุ ๖ เดือน ถึง ๑ ปีหลังจาก โดยทั่วไปจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ๓ ครั้งต่อปี

๕.๒ ส่วนที่ใช้เป็นยา คือ ผลดีป्लीแก่ ดัชนีการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม คือ เก็บเกี่ยวในระยะที่ผลแก่จัดเริ่มมีสีส้มแดงเรื่อ ๆ แต่ยังไม่สุก เนื้อแน่นแข็งไม่นิ่ม จะเป็นระยะที่ดีป्लीมีกลิ่นฉุนจัดที่สุด ผลต้องไม่สุกแดงเกินไปหรือเขียวไป

๕.๓ วิธีเก็บเกี่ยว ใช้มือเด็ดที่ก้านขั้วผล สำหรับค้ำที่สูงใช้บันไดปีนขึ้นไปเก็บเกี่ยว ใน ๑ กิ่ง สามารถเก็บผลดีป्लीได้ ๒-๓ ผลต่อครั้ง การเก็บเกี่ยวแต่ละรุ่นใช้ระยะเวลาห่างกัน ๑-๒ เดือน

๕.๔ คัดแยกผลที่มีสีส้มแก่ เนื้อแน่นแข็ง ไม่มีรอยถูกแมลงทำลาย ออกจากผลที่ไม่มีคุณภาพ

๕.๕ นำไปทำแห้งทันทีเพื่อไม่ให้เกิดเชื้อรา โดยตากแห้งบนภาชนะยกพื้น สะอาด ป้องกันฝุ่นละออง หรือการปนเปื้อนจากจุลินทรีย์ จนแห้งสนิท สังเกตจากผลที่แห้งสนิทสามารถ หัก กรอบได้ อัตราแห้งของดีป्ली ๔ กิโลกรัมสด ได้ ๑ กิโลกรัมแห้ง

๕.๖ เก็บรักษาในภาชนะที่สะอาด ระบายอากาศได้ แห้งเย็นและปราศจากแมลงสัตว์รบกวน

๖. ข้อมูลอื่นๆ

๖.๑ ดีป्लीที่มาจากประเทศอินเดียได้จากต้นดีป्ली ๒ ชนิด คือ *Piper longum* Linn. และ *Piper peepuloides* Roxb. ส่วนดีป्लीที่มาจากอินโดนีเซีย หรือมาเลเซีย และที่ปลูกในประเทศไทย ได้จาก *Piper retrofractum* Vahl

๖.๒ สารสำคัญในผลดีป्लीมีสารสำคัญเป็นอัลคาลอยด์ที่มีรสเผ็ดร้อนชื่อ พิพเพอริน (piperine) ประมาณร้อยละ ๔-๖ และมีน้ำมันหอมระเหยประมาณ ร้อยละ ๐.๗- ๑ น้ำมันดีป्लीจะมีกลิ่นคล้ายน้ำมันจากพริกไทย และขิงรวมกัน ในน้ำมันดีป्लीประกอบด้วยสารแอลฟา-ทูจีน (α-thujene), เทอร์ปีโนลีน (terpinolene), ซิงจีเบอร์นิน (zingiberene), พารา-ไซมีน (p-cymene)

๖.๓ การใช้ประโยชน์ ดีป्लीใช้เป็นเครื่องเทศ นิยมใช้แต่งกลิ่นผักตอง และช่วยถนอมอาหารไม่ให้บูดง่าย ในทางยา ดีป्लीใช้เป็นยาขับลม ใช้ในโรคที่เกี่ยวกับทางเดินหายใจ เช่น ขับเสมหะ แก้หืด แก้หลอดลมอักเสบ เป็นต้น ใช้แก้โรคลมบ้าหมู ใช้เป็นยาขับน้ำดี ขับระดู ช่วยลดอาการอักเสบ และยังใช้ภายนอกเพื่อระงับอาการปวดที่กล้ามเนื้อ ทำให้ร้อนและมีเลือดมาเลี้ยงบริเวณนั้นมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการปลูกและการดูแลรักษาดีปลี

การเตรียมการ	20 วัน	40 วัน	60 วัน	80 วัน	100 วัน	120 วัน	140 วัน
--------------	--------	--------	--------	--------	---------	---------	---------

การเตรียมดิน

เลือกดินที่อุดมสมบูรณ์
ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ย
หมักปุ๋ยคอก ทำร่อง
ระบายน้ำ ให้มีความ

การปลูก

-3-4 ยอดต่อค้าง
-ระยะปลูก 1.5-2 X 2
เมตร จำนวน 400-
600 ต้นต่อไร่ พราง
แสงประมาณ 2
สัปดาห์

การใส่ปุ๋ย

-ปุ๋ยที่ควรใช้มีทั้ง
ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ย
หมัก 1 กิโลกรัม
ต่อต้นต่อปี และ
ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ
หยอดที่โคนต้น 1
กำมือต่อต้น

การให้น้ำ

ให้น้ำสม่ำเสมอ
ไม่ควรให้แฉะ
จนเกินไปเพราะ
จะทำให้เกิดโรค
โคนเน่าได้ง่าย

การกำจัดวัชพืช

- 2 ครั้งต่อเดือน
ในช่วงฝนโดยวิธี
ถางตามแนวร่อง

การเตรียมพันธุ์

ปักชำส่วนยอดในถุง
จนกระทั่งแตกราก

ศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

เพลี้ยแป้ง ดูดกินน้ำเลี้ยงที่ช่อดอก การป้องกัน
กำจัดใช้เซฟวิน

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

คัดแยกผลที่มีสีส้มแก่ เนื้อแน่นแข็ง ไม่มีรอยถูกแมลงทำลาย ออก
จากผลที่ไม่มีคุณภาพ นำไปทำแห้งทันทีเพื่อไม่ให้เกิดเชื้อรา โดย
ตากแห้งบนภาชนะยกพื้น สะอาด ป้องกันฝุ่นละออง หรือการ
ปนเปื้อนจากจุลินทรีย์ จนแห้งสนิท ดีปลี 4 กิโลกรัมสด ได้ 1
กิโลกรัมแห้ง- เก็บรักษาในภาชนะที่สะอาด ระบายอากาศได้ แห้ง
เย็นและปราศจากแมลงสัตว์รบกวน

การเก็บเกี่ยว

ดัชนีการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม คือ เก็บ
เกี่ยวในระยะที่ผลแก่จัดเริ่มมีสีส้มแดงเรื่อ
แต่ยังไม่สุก เนื้อแน่นแข็งไม่นิ่มผลต้องไม่สุก
แดงเกินไปหรือเขียวไป จะเป็นระยะที่ดีที่สุด
มีกลิ่นฉุนจัดที่สุด

วิธีเก็บเกี่ยว ใช้มือเด็ดที่ก้านขั้วผล
สำหรับค้างที่สูงใช้บันไดปีนขึ้นไปเก็บเกี่ยว
ใน 1 กิ่ง สามารถเก็บผลดีปลีได้ 2-3 ผลต่อ
ครั้ง การเก็บเกี่ยวแต่ละรุ่นใช้ระยะเวลาห่าง
กัน 1-2 เดือน

ข้อมูลสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของติปลี

สภาพแวดล้อม	ความเหมาะสม	ข้อจำกัด
<p>๑. สภาพภูมิอากาศ</p> <p>๑.๑ อุณหภูมิ</p> <p>๑.๒ ความชื้นสัมพัทธ์</p> <p>๑.๓ ปริมาณน้ำฝน</p> <p>๑.๔ แสง</p>	<p>- สามารถปลูกได้ตั้งแต่อุณหภูมิ ๑๐ -๔๐ องศาเซลเซียส</p> <p>อุณหภูมิที่เจริญเติบโตได้ดีอยู่ระหว่าง ๒๕ -๔๐ องศาเซลเซียส</p> <p>- ความชื้นสัมพัทธ์ ๖๕ - ๙๕ เปอร์เซ็นต์</p> <p>- เฉลี่ย ๑,๒๐๐ - ๒,๕๐๐ มิลลิเมตรต่อปี และมีการกระจายตัวตลอดปี</p> <p>- ความเข้มของแสงประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์</p>	
<p>๒. สภาพพื้นที่</p> <p>๒.๑ ความสูงของพื้นที่</p> <p>๒.๒ ความลาดเท</p>	<p>- ปลูกได้ตั้งแต่พื้นที่ระดับน้ำทะเล จนถึง ๑๕๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเล</p> <p>- ไม่เกิน ๒%</p>	
<p>๓. สภาพดิน</p> <p>๓.๑ ชนิดดิน</p> <p>๓.๒ อินทรีย์วัตถุในดิน</p> <p>๓.๓ การระบายน้ำ</p> <p>๓.๔ ค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน</p>	<p>ดินที่อุดมสมบูรณ์ หลีกเลียงดินทรายจัดหรือดินเหนียว</p> <p>มีอินทรีย์วัตถุสูง</p> <p>มีการระบายน้ำดี</p> <p>๕.๕-๖.๕</p>	
<p>๔. สภาพน้ำ</p>	<p>น้ำที่ใช้ในการเกษตร</p>	